

VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET HOGER ONDERWIJS EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT

Brussel, 28/04/2023

PROTOCOL NR. 130 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET VLAAMS ONDERHANDELINGSCOMITE VOOR HET HOGER ONDERWIJS EN HET UNIVERSITAIR ZIEKENHUIS GENT OP 18/04/2023

over

het **Voorontwerp van decreet over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs**

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. dhr. Ben WEYTS, Viceminister president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, voorzitter VOC BE
2. dhr. Jan JAMBON, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, lid;
3. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, lid;
4. dhr. Bart SOMERS, Viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, lid,
5. dhr. Matthias DIEPENDAELE, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, lid

De afvaardiging van de besturen, te weten:

Dhr. Hugo DE VREESE, personeelsdirecteur UGent
Dhr. Lode DE GEYTER, algemeen directeur Hogeschool West-Vlaanderen
Dhr. Alain VOSSAERT, algemeen secretaris Hogeschool VIVES

De afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

Dhr. Marc BORREMANS, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs
Dhr. Lorenzo EECLOO, afgevaardigde ACOD-overheidsdiensten

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten (de Christelijke Onderwijscentrale COC en ACV-openbare diensten), vertegenwoordigd door:

Dhr. Jan SOONS, nationaal secretaris COC
Mevr. Ilse REMY, coördinator ACV-openbare diensten

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

Dhr. Wauter LEENKNECHT, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

***

ENGAGEMENT VAN DE OVERHEID:

De Vlaamse Regering engageert zich om een extern meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag in te richten, o.a. voor het Vlaamse hoger onderwijs. Het VMRI zal fungeren als aanspreekpunt en zal samenwerken met het Agentschap Justitie en Handhaving.

De Vlaamse Regering stelt academiejaar 2023-2024 voorop als timing.

STANDPUNTEN:

De universiteitsbesturen formuleren een protocol van akkoord bij de basisprincipes en in steek voor het decreet over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs. De universiteiten engageren zich om maximaal inspanningen te leveren om grensoverschrijdend gedrag preventief en curatief aan te pakken. De meeste bepalingen uit dit voorontwerp van decreet zijn of worden al in grote lijnen ingevoerd.

De universiteitsbesturen gaan echter niet akkoord met de concrete uitwerking in dit voorontwerp van decreet. De concrete uitwerking voor het decreet is immers onuitvoerbaar en niet afgestemd met andere regelgeving waardoor er net meer rechtsonzekerheid ontstaat:

- De verwevenheid met de welzijnswetgeving voor vertrouwenspersonen personeel is niet uitgeklaard.
- Vermenging van tucht- en GOG-procedures kan leiden tot verwarring en gebrek aan vertrouwen bij melders: dat een vertrouwenspersoon studenten iets kan melden bij een tuchtinstantie vervaagt de duidelijke afbakening tussen de tucht- en GOG-procedure.
- Een gedragscode opnemen in zowel het arbeidsreglement als het onderwijs-examenreglement is omslachtig. Het arbeidsreglement en het onderwijs-examenreglement hebben een eigen rationale, timing en participatief traject. Het is haalbaarder om vanuit beide documenten te verwijzen naar 1 tekst, die in 1 participatief traject opgesteld kan worden en sneller geüpdatet kan worden. Het arbeidsreglement en het onderwijs-examenreglement nog updaten met een gedragscode die via een participatief traject is opgesteld, voor de start van het academiejaar 2023-2024, is naar timing niet haalbaar.
- Het zou de bedoeling moeten zijn om de vertrouwenspersoon student bescherming te bieden, maar de bepalingen in dit voorontwerp zorgen net voor meer rechtsonzekerheid: ze staan op gespannen voet met het strafrechtelijk beroepsgeheim. De bepalingen rond strafrechtelijk beroepsgeheim voorzien dat men het beroepsgeheim mag doorbreken als er gevaar is voor diegene die door het geheim beschermd wordt. De toevoeging 'waarbij eventueel onmiddellijke actie vereist is' roept enkel meer vragen en onduidelijkheid op. De toevoeging 'In het voormelde geval wordt de anonimiteit van alle melders altijd gegarandeerd.' zou kunnen geïnterpreteerd worden als beperkend voor de bepaling bij het strafrechtelijk beroepsgeheim dat men bij risico het beroepsgeheim mag doorbreken: gaat de anonimiteit dan boven het beschermen tegen risico / gevaar?

***

Het welzijn van personeel en studenten staat hoog op de agenda van de hogescholen in Vlaanderen. Sinds 1996 is er de welzijnswetgeving die onder andere geleid heeft tot de aanstelling van vertrouwenspersonen voor het personeel. Om grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs tussen studenten en personeelsleden, tussen studenten onderling, en tussen personeelsleden onderling zoveel mogelijk tegen te gaan, is een duidelijk bruikbaar kader nodig voor alle betrokkenen. Daarom is een decreet over grensoverschrijdend gedrag zeker welgekomen.

Dit kader is evenwel enkel bruikbaar op het terrein wanneer de decretale maatregelen legistiek voldoende duidelijk zijn uitgewerkt, met transparante regels, rollen en verantwoordelijkheden, en hun mogelijke implicaties voor de betrokkenen .

De voorliggende tekst van het voorontwerp van decreet beantwoordt hier niet aan op onder meer de volgende punten:

- Het is volstrekt onduidelijk hoe voorliggende maatregelen zich verhouden tot de opdracht van het extern meldpunt op Vlaams niveau. Er is duidelijkheid nodig over de spelregels van de onderlinge samenwerking en communicatie van dit centraal meldpunt met de meldpunten op hogeronderwijsinstellingsniveau;
- Vooral ook de bepaling waarbij verwezen wordt naar de werking van de vertrouwenspersoon voor studenten binnen de regels van het beroepsgeheim, baart de hogeschoolbesturen zorgen omdat onder meer bovengenoemde spelregels met het extern meldpunt niet decretaal geregeld zijn;
- De inwerkingtreding van voorliggend decreet vanaf academiejaar 2023-24 is helemaal niet realistisch. Het vraagt immers tijd om de decretale bepalingen op een kwaliteitsvolle wijze formeel via de voorziene participatieve besluitvormingsprocessen in de hogescholen te kunnen implementeren. De beslissingen over het OER voor het academiejaar 2023-24 zijn immers momenteel nagenoeg formeel afgerond.

De Vlaamse hogescholenbesturen vinden een decretaal initiatief over grensoverschrijdend gedrag welgekomen, maar beoordelen de noodzakelijke voorwaarden van duidelijkheid en legistische kwaliteit in de huidige teksten als onvoldoende om een protocol van akkoord op voorliggend voorontwerp te kunnen geven. **Daarom heeft de raad van bestuur van de Vlaamse Hogescholenraad op 28 april 2023 een protocol van niet-akkoord** op de voorliggende uitwerking van de decretale tekst beslist.

***

ACOD geeft een protocol van akkoord voor het voorontwerp van decreet over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs

ACOD apprecieert dat de overheid op onze vraag expliciet het engagement heeft uitgesproken om een extern meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag in te richten, met als timing academiejaar 2023-2024.

ACOD neemt akte dat de instellingsbesturen op het VOC expliciet hebben bevestigd dat niet enkel doctoraatsbursalen maar ook extern gefinancierde doctorandi (bvb met een FWO-beurs) en doctorandi met andere vormen van financiering allen worden beschouwd als personeelsleden voor wat betreft de toepassing van de welzijnswetgeving.

Geïmplementeerde regelgeving over de meldingen zal pas doeltreffend zijn als de bevoegde tuchtoverheden de gepaste gevolgen verbinden aan deze meldingen.

***

FCSOD geeft een protocol van akkoord bij voorontwerp van decreet over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs

FCSOD waardeert dat er aandacht wordt besteed aan het thema van grensoverschrijdend gedrag.

FCSOD waardeert eveneens dat zowel studenten als personeel van het hoger onderwijs terecht kunnen bij een onafhankelijke, degelijk opgeleide vertrouwenspersoon en dat het centraal register de opvolging en kwaliteitscontrole van deze meldingen zal verbeteren.

FCSOD waardeert dat de gedragscode samen met de studenten en het personeel van het hoger onderwijs onderhandeld wordt in de daartoe bestemde onderhandelingsorganen.

FCSOD waardeert het engagement van de Vlaamse Overheid tot oprichting van een extern meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag in te richten, o.a. voor het Vlaamse hoger onderwijs

FCSOD is evenwel bezorgd voor het effect van onterechte klachten op de personeelsleden en vraagt hiervoor voldoende garantie en engagement van de hoger onderwijsinstellingen.

***

Het VSOA geeft een protocol van akkoord zonder opmerkingen.

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

AFVAARDIGING VAN DE BESTUREN:

VOORZITTER,

Ben WEYTS
Viceminister president van de Vlaamse regering
en Vlaams minister van Onderwijs, Sport,
Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,
Voorzitter VOC HO

LEDEN,

Jan JAMBON
Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken,
Cultuur, ICT en Facilitair Management

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der Openbare
Diensten (ACOD):

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten

Bart SOMERS
Viceminister-president van de Vlaamse
regering en Vlaams minister van Binnenlands
Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke
Kansen

Voor het Vrij Syndicaat voor het Openbaar
Ambt - Onderwijs (VSOA - onderwijs):

Matthias DIEPENDAELE
Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed

Voorontwerp van decreet over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand;
is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het voorontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Art. 2. In artikel I.3 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 31/1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“31°/1 geweld: elke feitelijkheid waarbij een student of werknemer psychisch of fysiek wordt bedreigd of aangevallen binnen een werksituatie of studiecontext in het hoger onderwijs;”;

2° er wordt een punt 33°/0 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“33°/0 grensoverschrijdend gedrag: elke aantasting van de integriteit van een persoon, waaronder machtsmisbruik, ongewenst seksueel gedrag, geweld en pesterijen;”;

3° er wordt een punt 35°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“35°/1 intern meldpunt voor meldingen van grensoverschrijdend gedrag: de meldpunten die binnen de instellingen hoger onderwijs zijn opgericht waar grensoverschrijdend gedrag kan worden gemeld;”;

4° er wordt een punt 44°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“44°/1 ongewenst seksueel gedrag: elke vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of lichamelijk gedrag met een seksuele connotatie dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast of een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd;”;

5° er wordt een punt 50°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“50°/1 pesterijen: een onrechtmatig geheel van meerdere, gelijkaardige of uiteenlopende gedragingen buiten of binnen de hogeronderwijsinstelling, die plaatshebben gedurende een bepaalde tijd, die tot doel of gevolg hebben dat de persoonlijkheid, de waardigheid of de fysieke of psychische integriteit van een student of een werknemer wordt aangetast of dat een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd.

Art. 3. In artikel II.279 van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “stelt een ombudsdienst in” vervangen door de woorden “richt een ombudsdienst op”;

2° aan het tweede lid, 2°, worden de woorden “die betrekking hebben op de studieloopbaan van de studenten” toegevoegd.

Art. 4. Aan artikel II.325, eerste lid, van dezelfde codex wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° het algemeen beleid en de procedure rond de werking van de vertrouwenspersoon voor studenten.”.

Art. 5. In deel II van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2022, wordt een titel 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Titel 6. Grensoverschrijdend gedrag”.

Art. 6. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2022, wordt in titel 6, ingevoegd bij artikel 5, een artikel II.355/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. II.355/2. De personeelsleden en studenten van de hogeronderwijsinstellingen respecteren de instelling en iedereen die aan de voormelde instelling werkt of studeert. De personeelsleden en studenten respecteren daarbij de internationale en grondwettelijke beginselen over de rechten van de mens. De personeelsleden en studenten gedragen zich in hun onderlinge betrekkingen op een correcte wijze.”.

Art. 7. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2022, wordt in dezelfde titel 6 een artikel II.355/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. II.355/3. §1. Het bestuur stelt samen met de vertegenwoordigers van de studenten en het personeel een gedragscode op over grensoverschrijdend gedrag. De voormelde gedragscode wordt opgenomen in het arbeidsreglement en in het onderwijs- en examenreglement van de instelling.

Het bestuur werkt samen met de vertegenwoordigers van de studenten en het personeel een procedure uit voor de meldingen over grensoverschrijdend gedrag en de opvolging ervan binnen de instelling, met inbegrip van de te respecteren termijnen.

Studenten die een melding doen, kunnen desgewenst gebruik maken van de mogelijkheid om hun examen te laten bijwonen door een waarnemer zoals ook omschreven in art. II. 222 3°.

§2. Het bestuur richt binnen de instelling minstens één intern meldpunt voor meldingen van grensoverschrijdend gedrag op. Dit meldpunt wordt bestaft door de vertrouwenspersoon studenten en de vertrouwenspersoon personeel. Het bestuur garandeert de onafhankelijke en toegankelijke werking van het interne meldpunt of de interne meldpunten voor meldingen van grensoverschrijdend gedrag.

Elk intern meldpunt voor meldingen van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van studenten kan de bevoegde tuchtinstantie op de hoogte brengen van een melding over grensoverschrijdend gedrag. Het tuchtreglement legt procedures vast waaronder vastgelegde termijnen voor het geven van een ontvangstbevestiging en de verschillende stappen die de tuchtinstantie kan ondernemen.

§3. Het bestuur zorgt ervoor dat een centraal register bijgehouden wordt waarin alle meldingen van grensoverschrijdend gedrag bij het meldpunt, de vertrouwenspersoon voor studenten of de vertrouwenspersoon personeel binnen de instelling worden geregistreerd. Hierbij worden de regels met betrekking tot de verwerking en de bescherming van de persoonsgegevens in uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming gerespecteerd.

Als de melder daarom vraagt, kan een melding anoniem worden opgenomen.

Art. 8. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2022, wordt in dezelfde titel 6 een artikel II.355/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 355/4. §1. Het bestuur stelt minstens één vertrouwenspersoon voor studenten aan waar een student terecht kan voor meldingen over grensoverschrijdend gedrag tussen studenten onderling binnen de onderwijscontext en tussen studenten en personeel.

Het bestuur garandeert dat de vertrouwenspersoon voor studenten de opdracht, vermeld in het eerste lid, volledig autonoom kan uitoefenen. Geen enkele persoon mag druk uitoefenen op de vertrouwenspersoon bij de uitoefening van diens functie. Vertrouwenspersonen mogen geen nadeel ondervinden van hun activiteiten als vertrouwenspersoon en kunnen in hun functie van niemand bevelen ontvangen. De vertrouwenspersoon voor studenten mag geen rol opnemen in tuchtprocedures.

§2. De vertrouwenspersoon voor studenten zoekt met de melder naar een oplossing voor het gemelde probleem door middel van:

- 1° gesprekken die het onthaal en het actief luisteren omvatten;
- 2° een bemiddeling tussen de betrokken personen als ze daarmee akkoord gaan;
- 3° een interventie bij een andere student of bij een personeelslid, of de hiërarchische lijn van dat personeelslid, na uitdrukkelijke toestemming van de melder;
- 4° een gerichte doorverwijzing;

5° het in kaart brengen van andere mogelijke interne en externe acties en het ondersteunen bij die acties die de melder kan ondernemen als de melder de acties, vermeld in punt 1° tot en met 5°, als onvoldoende beschouwt.

§3. De vertrouwenspersoon voor studenten kan, als er ten aanzien van een bepaalde persoon meerdere meldingen zijn ontvangen of een melding van die aard is dat er onmiddellijke actie wordt vereist, een initiatief nemen, zelfs als de melder dat niet wil, als er een risico is voor de melder, derden of de organisatie. In het voormelde geval wordt de anonimiteit van alle melders altijd gegarandeerd.

§4. Het bestuur zorgt ervoor dat de vertrouwenspersoon voor studenten beschikt over de nodige tijd en over de vaardigheden en kennis die nodig zijn voor de uitoefening van de opdracht als vertrouwenspersoon.

De instelling zorgt na de aanstelling van de vertrouwenspersoon zo snel als mogelijk voor de nodige opleiding en professionalisering. De vertrouwenspersoon volgt uiterlijk binnen zes maanden nadat die is aangesteld een basisopleiding van ten minste vijf dagen.

De vertrouwenspersoon volgt minstens één keer per jaar een intervisie of supervisie voor vertrouwenspersonen voor studenten. Vertrouwenspersonen die zonder geldige reden niet jaarlijks een intervisie of supervisie volgen, verliezen het statuut van vertrouwenspersoon en kunnen niet meer als vertrouwenspersoon functioneren.

§5. De vertrouwenspersoon voor studenten werkt binnen de regels van het beroepsgeheim zoals bedoeld in artikel 458 van het Strafwetboek.

De vertrouwenspersoon voor studenten, de vertrouwenspersoon personeel en de preventieadviseur psychosociale aspecten hebben het recht en de plicht om waar nodig contact op te nemen met elkaar. Zij maken gezamenlijke afspraken over het centraal register en kunnen pertinente informatie uitwisselen.

Vertrouwenspersonen voor studenten houden per melding een individueel dossier bij.

§6. Vertrouwenspersonen voor studenten rapporteren jaarlijks aan het bestuur over hun werking.

§7. Minstens de helft van de vertrouwenspersonen voor studenten behoort niet tot het zelfstandig academisch personeel of onderwijspersoneel.

§8. Personen die binnen de hogeronderwijsinstelling als vrijwilliger werkzaam zijn en extern gefinancierde onderzoekers die werkzaam zijn in een hogeronderwijsinstelling kunnen grensoverschrijdend gedrag melden bij een intern meldpunt. Ze worden met betrekking tot de verdere afhandeling van hun melding gelijkgesteld met personeel.

Art. 9. In artikel V.63, eerste lid, van dezelfde codex wordt in de tweede alinea na de eerste zin volgende zin toegevoegd: "Indien de universiteit na een melding van grensoverschrijdend gedrag formeel een onderzoek heeft opgestart, kan de betrokkene door het universiteitsbestuur preventief geschorst worden bij wijze van ordemaatregel" ingevoegd.

Art. 10. In artikel V.102, eerste lid, van dezelfde codex worden tussen de woorden "wordt vervolgd" en de zinsnede ", en zijn aanwezigheid" de woorden "of als de hogeronderwijsinstelling na een melding van grensoverschrijdend gedrag formeel een onderzoek heeft opgestart" ingevoegd.

Art. 11. Art. II.222.3° wordt de bepaling: "3° de wijze waarop de openbaarheid van zowel de mondelinge als schriftelijke examens wordt gewaarborgd;" gewijzigd door wat volgt: "3° de wijze waarop de openbaarheid van zowel mondelinge als schriftelijke examens wordt gewaarborgd en de wijze waarop studenten die dit wensen hun mondelinge examens kunnen laten bijwonen door een waarnemer."

Hoofdstuk 3. Inwerkingtreding

Art. 12. Dit decreet treedt in werking vanaf het academiejaar 2023-2024.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS